

EĞİTİM PROGRAMI
VE
DERS İZLENESİ HAZIRLAMA

Daha ileriye... En iyiyeye...

Arş. Gör. Dr. İpek DERMAN

**HACETTEPE
ÜNİVERSİTESİ**

www.hacettepe.edu.tr

BİRLİKTE HATIRLAYALIM

- ? *Üniversite öğrenimimiz süresince bir dersi seçerken, bir derse kayıt olurken hangi sorulara cevap aramıştık?*
- ? *Dersin ilk haftasında, ders sorumlusu ile tanıştığımızda ders hakkında hangi bilgileri paylaşmasını beklemiştik?*
- ? *Ders döneminde yaşadığımız en büyük kaygılar nelerdi?*

DİĞER TARAFTAN...

- ? *Öğretim elemanı olarak bir dersin sorumluluğunu aldığımızda hangi hazırlıkları yapmalıyız?*
- ? *Bir dersi hazırlarken hangi sorulara cevap ararız?*

İÇERİK

1- Eğitim Programının Tanımı

2- Bir Öğretim Elemanı İçin Program Okuryazarlığı

3- Eğitim Programının Öğeleri

4- İzlencenin Tanımı

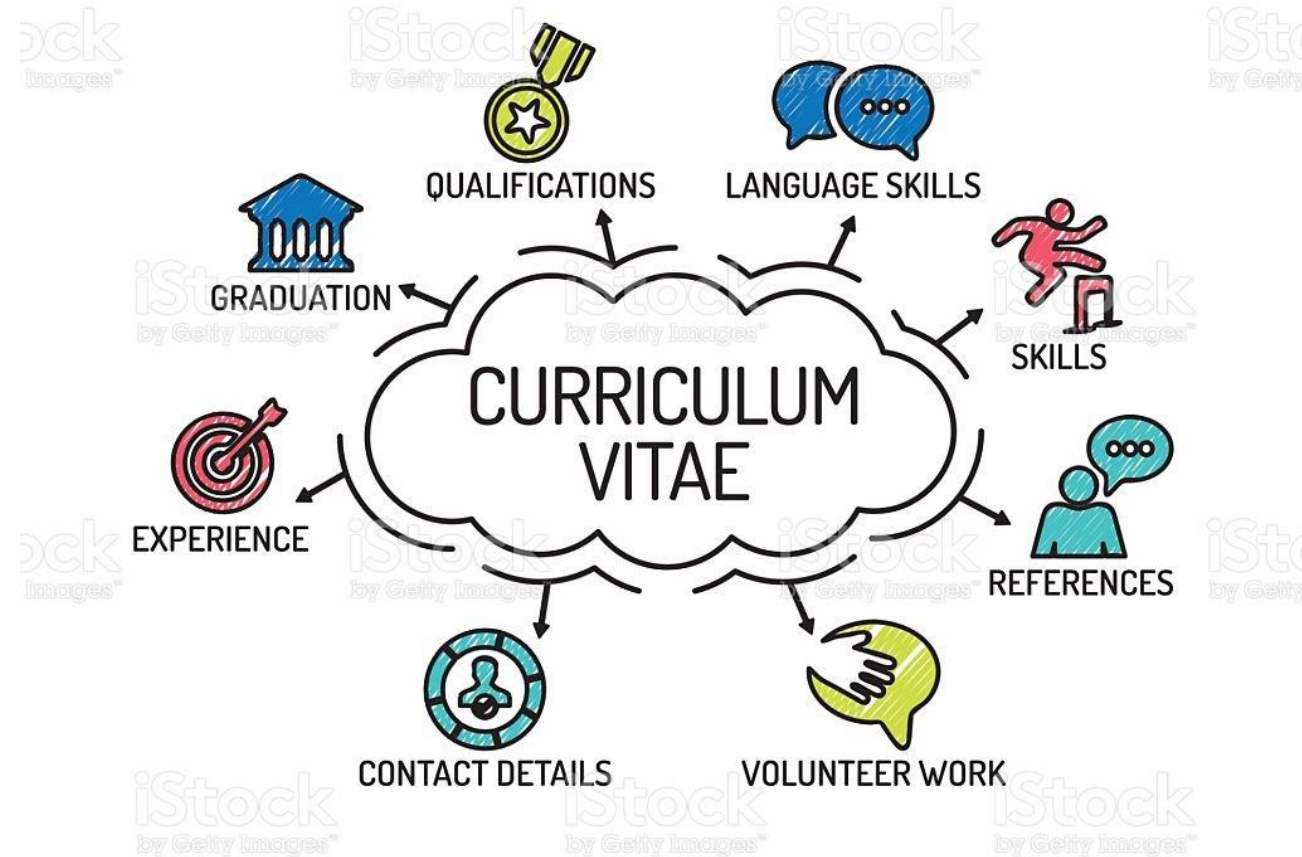

5- İzlencede Bulunması Gereken Başlıklar

6- Bir Öğretim Elemanı için İzlencenin Faydaları

CURRICULUM?

Eğitim Programı

M.Ö. 444- Platon

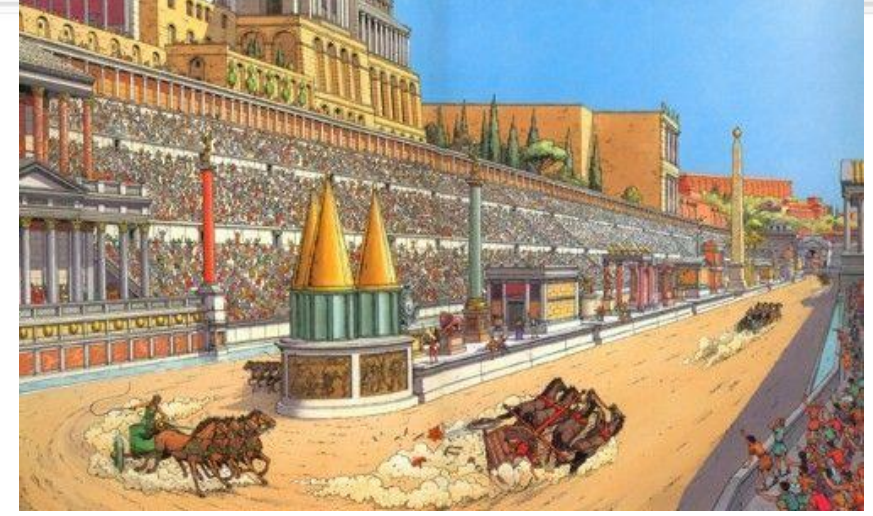
1918- Franklin Bobbit «**The Curriculum**»

1949 – Ralph Tyler – «Eğitim Programı ve Öğretimin
Temel İlkeleri»

1970'ler – Michael W. Apple v.d. – «Programı
Anlamak»

Eğitim Programının Tanımı

Eğitim Programı (Ornstein ve Hunkins, 2014);

- Amaçlara ulaşmak için bir plan.
- Eđitilecek olan kişiler için öğrenme fırsatları dizisini sağlayan bir plan.
- Okulun rehberliğinde öğrenenin süregelen deneyimleri.
- İnsanlarla ilgili bir sistem.
- Kendine özgü temelleri, bilgi alanları, araştırma, kuramlar, ilkeleri ve uzmanları olan bir çalışma alanı
- Ders ve içerik sıralaması.

Eğitim Programının Tanımı

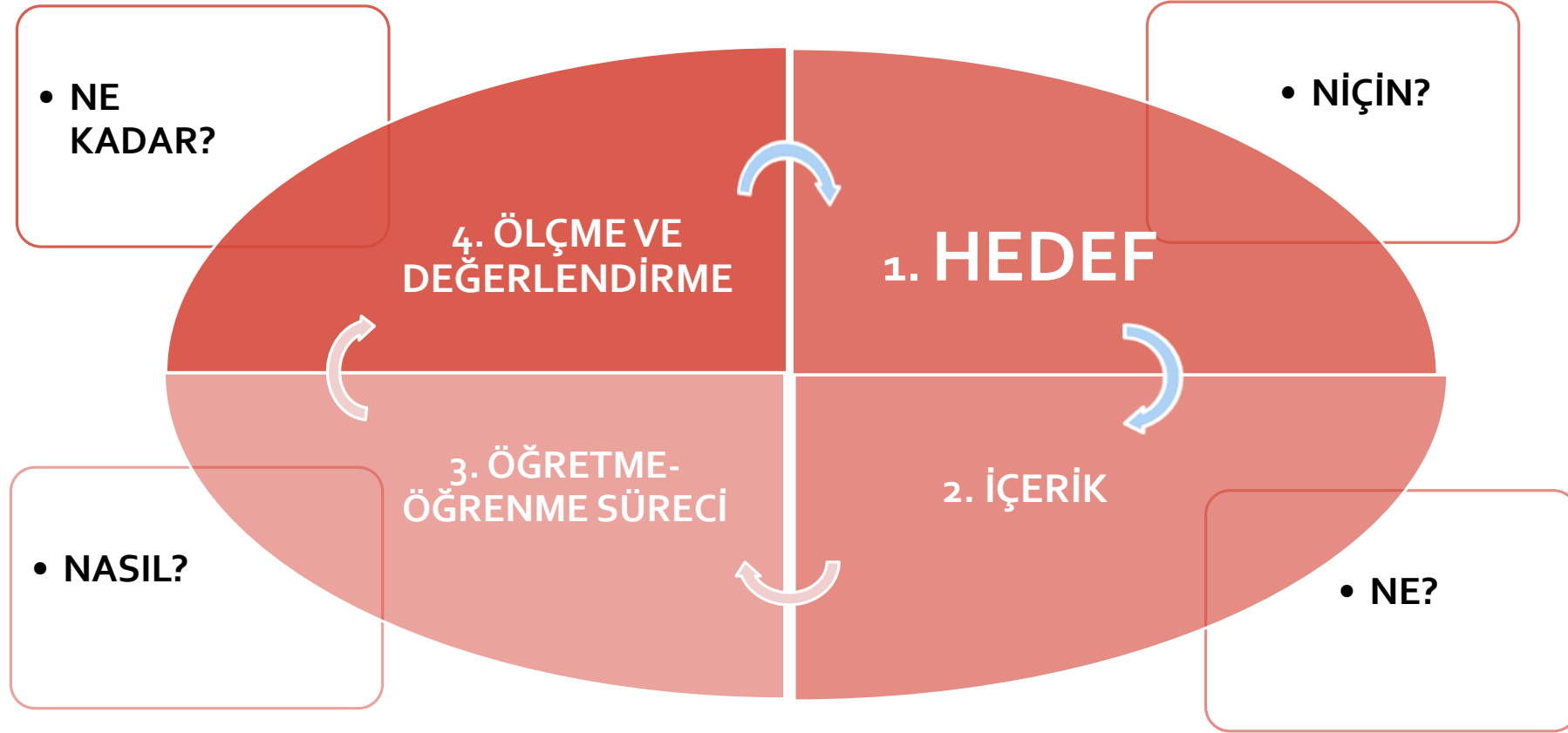

- Öğrenene okulda ve okul dışında **planlanmış** etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği
- Eğitim programları **hedef(1)**, **içerik(2)**, **öğretme-öğrenme süreci(3)** ve **değerlendirme(4)** öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür.

Bir Öğretim Elemanı İçin Program Okuryazarlığı

- **Program okuryazarlığı;** öğretmenin, eğitim programlarına özgü özelliklerin farkında olması, bu farkındalığı uygulamaya dönük kullanabilmesi, eleştirel bakış açısıyla değerlendirmeler ve yorumlamalar yaparak eğitim programını kendine rehber olarak kullanabilmesidir (Keskin, 2020).
- Her program bir tasarı olarak başlar. Ancak, öğretmen gerçek bir sınıfta, gerçek öğrencilerle bu planı uygulamaya başladığı zaman gerçekliğe dönüşür (Ornstein ve Hunkins, 2003).

Eğitim Programının Öğeleri

HEDEFLER

- Öğrenciye kazandırılmak üzere seçilen istendik özelliklerdir.
- Yetiştirilecek insanda bulunması uygun görülen, eğitim yoluyla kazandırılabilir özellikler.
- Bilgiler, yetenekler, beceriler, tutumlar, ilgiler, alışkanlıklar...

Hedeflerin Aşamalı Sınıflandırılması Üç Alanda Yapılmaktadır:

○ BİLİŞSEL ALAN (COGNITIVE DOMAIN)

- Bilgi
- Kavrama
- Uygulama
- Analiz
- Sentez
- Değerlendirme

○ DUYUŞSAL ALAN (AFFECTIVE DOMAIN)

- Alma
- Tepkide Bulunma
- Değer Verme
- Örgütlenme
- Kişilik Haline Getirme

○ DEVİNİŞSEL (PSYCHOMOTOR DOMAIN)

- Algılama
- Kurulma
- Kılavuzla Yapma
- Mekanikleşme
- Beceri Haline Getirme
- Uyum (Duruma Uyuma)
- Yaratma

EĞİTİM DURUMLARI

İçeriğin Seçimi

- Toplumsal Fayda
- Bireysel Fayda
- Öğrenme ve Öğretme
- Konu Alanı Açısından Önem

Öğretme-Öğrenme Süreçlerinin Düzenlenmesi

- Öğrenme Yaşantıları
- Öğrenme Stilleri
- Öğrenme Stratejileri
- Öğretim Stratejileri
- Öğretim Model ve Yöntemleri
- Öğretim Teknikleri

ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME

Literatürde Ders İzlenesi:

- İçerikler listesi
- Dersin ana hatları
- Öğrenciyi bilgilendirmek için hazırlanmış resmi olmayan sözleşme

DERS İZLENESİ

- Öte yandan, Cardozo (2006), ders izlencesi hazırlama konusunun yeteri kadar kuramsal çerçeveye oturtulmadığından bahseder. Ayrıca öğretim elemanları kendi alanlarına hâkim olsalar bile pek çok yükseköğretim kurumunda ders izlencesi hazırlama konusunda her hangi bir ders ya da eğitim mevcut değildir (Fink, 2012).

Ders İzlencesinin Amaçları;

- İlk iletişim
- İçeriğin aktarımı
- Öğretim elemanı için planlama aracı
- Öğrenciler için ders planı
- Öğretmen ve öğretimin değerlendirilmesi için tutulan bir kayıt / derste öğretilenlerin yazılı kaydı
- Uyulması ve takip edilmesi gereken ilke ve yöntemleri aktaran bir anlaşma
- Öğrencilerle öğretim elemanı arasında bir kontrat
- Öğrencilerin akademik ortamda sosyalleşmeleri için bir araç
- Öğretim elemanının öğretim yaklaşımlarını ve öğretim konusundaki bilgilerini gösteren bir belge
- Öğrenciler için bir öğrenme aracı / motivasyon aracı

İzlencede Bulunması Gereken Başlıklar

- 1- Dersi Tanıtıcı Bilgiler (Dersin adı , kodu, akademik dönemi, planlanan gün ve ders saati, yeri ve toplam kredisi)
- 2- Ön Koşullar
- 3- Öğretim Elemanı ile İlgili Bilgiler (adı soyadı, unvanı, kısa biyografi, ofis adresi, e-posta adresi, ofis telefonu, kişisel web sitesi, iletişim yolu, ofis saatleri vb.)
- 4- Dersin Asistanlarına İlişkin Bilgiler
- 5- Dersin Tanımı
- 6- Öğrenme Yöntemleri / Öğretim Metodları

İzlencede Bulunması Gereken Başlıklar

- 7- Dersin Amaçları / Öğrenme çıktıları
- 8- Haftalık Ders Programı
- 9- Dersin Zorunlu ve Yardımcı Kitapları / Kaynakları
- 10- Dersin Gereklilikleri ve Öğrenmenin Değerlendirilmesi / Notlandırılması
- 11- Dersin Kuralları / Prensipleri
- 12- Akademik Dürüstlük
- 13- Özel Durumu Olan Öğrenciler

İYİ BİR İZLENCE;

- Açık ve kolay okunabilir
- İyi organize edilmiş
- Güncellenebilir
- Erişilebilir

ÖRNEKLER

Web paylaşımları: [MIT](#), [METU](#), [HU](#), [AU](#)

Bir Öğretim Elemanı İçin İzlencenin Faydaları

- Öğretim elemanına öğretimi boyunca yol haritası olarak eşlik eder.
- Öğretim ortamının desteklenmesini sağlar.
- Öğrencilerin derse karşı ilgi ve motivasyonlarını arttırır.
- Dersle ilgili güncelleme ve iyileştirmeleri yapmayı kolaylaştırır.
- Zamanı iyi kullanmayı sağlar

Kaynakça

- Bloom, B. S. (1979/2012). İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme. (D. A. Özçelik, Çev.) Ankara: Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (2014). Eğitimde Program Geliştirme: Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Pegem Akademi.
- Dewey, J. (1956). The School and Society & The Child and The Curriculum. Dover Publications, Inc.: Mineola, New York.
- Eret Orhan, E., Çapa Aydın, Y., & Yerin Güneri, O. (2017). Yükseköğretimde öğretimi geliştirmek amacıyla ders izlencesi hazırlama: Öğretim elemanları için öneriler. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 7(3), 611-316.
- Ertürk, S. (1972/2013). Eğitimde "Program" Geliştirme (6. b.). Ankara: Edge Akademi.
- Fer, S. (2019). Eğitimde Program Geliştirme: Kuramsal Temellere Bakış. Ankara: Pegem Akademi.
- Fink, S. B. (2012). The many purposes of course syllabi: which are essential and useful? *Syllabus*, 1(1).
- İlhan, E., & Kalaycı, N. (2019). Yükseköğretimde öğretim programları nasıl değerlendirilmelidir? Dört aşamalı değerlendirme ve farklar modellerine dayalı tasarımlar. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 9(3), 349-362.
- Karakaya, A., Kılıç, İ., & Uçar, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin öğretim kalitesi algısı üzerine bir araştırma. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Karabük Üniversitesi, Özel Sayı 2, 40-55.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2004). Curriculum: Foundations, Principles, and Issues. United States: Pearson Education.
- Schall, N. (2003). Curriculum / Syllabus Development - Brief Description. Methodfinder: <http://www.methodfinder.net/briefdescription42.html> adresinden alındı
- Tyler, R. W. (1949). Basic principles of curriculum and instruction. Chicago and London: The University of Chicago.
- Variş, F. (1971). Eğitimde Program Geliştirme "Teori ve Teknikler". Ankara: Sevinç Matbaası.
- Yüksel, S. (2002). Yükseköğretimde eğitim-öğretim faaliyetleri ve örtük program. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, XV(1), 361-370.

**PAYLAŞIMINIZ
İÇİN
TEŞEKKÜR EDERİM**

